

¥J 2µleAw ²AvAU¥J 2µYAUQ«zAýðUkA±PAt RAC©PíCAIA° è«zAýð ¤®AiÄUkA¥Avè MAZÄ , PÄd±A¹üAiä CZÄiÄEÀ

- Ákkä ©.J. i.

Á±ÉAZÉAyð

PÄd±A¹üCiÄiÄEÀ < ``AUk

·AUkEgÄ «±kzÄ®Aiä

eAEÄ Agiv Dälyt, ·AUkEgÄ

| ÄpPÉ:

À«zÄEPÀ CAVÄPÄgP ÁzÄ dEPj 26EÄ CEPLEÄB FÄaÅUMÄ zÄ±lÄvÄ SÖMÄ
À«PíCAzÄ lqubÄCAzÄ CzÄj AiÄM DZj ÁAUvÄVÉ ``AgmÄ À«zÄEPÀ CAVÄPÄgP ÁzÄ F
ÁzÄ DZP è DqASgñkAzÄ DZj ÁwglÄ FÄaÅUMÄ À«zÄEÄ gíZÉEiÄV 67 aLiDUMÄ PmÉzjKE
À«zÄEÄzÄ D±AÅUMÄ JupÄnÜE FqÄj aÉ JAZÄ Mälä CaÄkEÄPÈ aMqPÄ oÉgÄl gë FÄPÄUÉ
WÄAÄgÄ AiiÅUvÄVÉ

À«zÄEPLEÄB eÄj aMqÄaÄ eÄUzP è À«zÄEÄzÄ «gÍEÄCUMÄ PÄVwgÄaÄzj AzÄ FÉE
À«zÄEÄ eÄj AiiÅUMÄk® JAS À«zÄEÄ 2° à ``A ÄoÄS qÄ.©.Dgi.CA lqbj Cäbj
aÅVÄUMÄ FÉEÅUÄVpÉ

¥J 2µleAw-¥J 2µYAUQ«zAýðUkA±PAt RAC©PíCAIA° dEgÄ À«zÄEÄ eÄj UÉ SgÄaÄ aÉzP FÄ
CäkEÄiÄ è SÖMÄPÀ CEPgÄ lgÄVzgÄ. 1901gP è ``AgmÄzÄ ÁPglMÉ PÄaP ±Ä.6 gñtöNÜ CzÄ 1951gP è
±Ä.16PÉ oÉzÄhÄVÄ. EzgÄkD CAzÄ PÄaP ¥S® eÄWUMÄ dEgÄ «zÄPÄlgÄVzÄY EÉBzP ÄgE Áe
SÖMÄPÀ CEPgÄ lgÄVzgÄ. DzgÄ À«zÄEÄ eÄj UÉ SAZÄ FÄEÄTIVÄ PÄÄzÄAÅUMÄ
SÖMÄPÀ CPgÄ lgÄzgÄ.

2011gÄ dEñtwtwAÄ ¥PÄgÄ PíEÄOI PízP è ±Ä.75.36gPjüö dEgÄ ÁPglÄVzÄgE oÉzÄn ÁPglMÄ
FÄUÄMÄ Á° UÉ zDÉt PíEgÄ (±Ä.88.62), ·AUkEgÄ (±Ä.88.48), oÅUÆ GqÄ; (±Ä.86.29) FÄUÄMÄ
ÁgPqÄVpÉ PízP ÁPglMÄ FÄUÄMÄ Á° UÉ PízP ÁV AiiÅzNj (±Ä.52.36), gÄAiiÅzEgÄ (±Ä.60.46)
aÅvÄU ZÄ ÁgÄdEñgÄ FÄt (±Ä.61.43) ÁgPqÄVpÉ

SÖMÄPÀ ¥J 2µleAw, ¥J 2µYAUQ«zAýðUkA±PAt RAC©PíCAIA° dEgÄ «zÄEÄzÄ PízP ÄUÅwzÄgE
JAÅzÄ ÄVÅEÄpÄzÄ AÜM Jx1zgÄ EÉkEÄzqÄ PÄöglÄ ±PítP ÄiEÄdEñMÄr è oÅ, ßi
ÄiEÄdEñMÄ o®öppEiÅUÅUvÄVÉ JAÅzÄ DvÄpÄzÄ «pÄiÄä ÁVzÄ

ÁgMÄPÀ dUñtEÄ zEgÄ GEMÄ 2Pít aPÄiÄEÄB oÉEÄzÄ DzgÄ ``AgmÄzÄ GEMÄ
2PítZP ÈÄ MI ÄÖ zÄR ÁwAÄ CÉÅYÄvÄ (Gross Enrolment Ratio) PÄaP ±Ä.16gPjüö eÄUñpÄzÄ
gÄÄj ±Ä.23 gñtöE PízP ÁgMÄzÄ GEMÄ 2Pít PÄvÄPÀ EAzÄ WÄAÄPÄzÄ CzÄMÄPÀ 1SÄCAÄ
PíEgMÄiÄEÄB JzÄj ÁwzÄ AiiÅf1 oAiÄäÅUMÄ ¥PÄgPÄ EAzÄ 1.16 zEPPÄ CAzgÄ 11 ®PízÄ 60
À«gÄ 1SÄCAÄ PíEgMÄ EzÄ

SÁ, N «±kzÁy®AiäUMÄ ·íR AñJÉ , P PágA oÁqÄwÄä A F , PÁögUñÄ
«zÁyÖ®AiäUMÄ zÆrUñÄV ¥j t «Ä¹, aAÈ®·ñEVÀ , ÆPÄiñOUMÄ PÆVÄiñEÄB Jzaj , ÁwžIGE F
PbÉ UÆPÄ J ÁwžE

PIEĀOI PIZRÈ J. i. 1., J. i.n., N.©.1.UÉ ĀJ ZÀ ,ĀAĀAGĀ 4847PKI ÖZĀN ÖĀ, ØTUMĀE
 ,ĀAĀAGĀ 4 ®PKI ÖZĀN «ZĀYÖ-«ZĀYÖĀAĀGĀ ÖĀ, ØTUMÄPÈ NZÄWÅZÄGÉ F ÖĀ, ØTUMÄ
 C©PKIÄAÄ PIQE UPÄEA ÖJ, ZÄ EPÄEÅVÄÄ ,PÄDGUMÄ UÄTÄNI ÖZA 2PÄTÄEB SAIA ,ÄWÅGÄA ÄZÄ
 «¥ÄIÄÄO ,PÄ .

Czajka Gzilna

PEAOI PA gádíza ZA^a Ägád FUga f- AiäEä CZäAäEä PA VEäEAN °EACgääA FCzAäEä FPäAgala MRä GZäUäEä °EACzE

1. «ZÁYÓ®AIÄUMÀ «ZÁYÖUMÀ ÁäFPA °AUKE DyÖPÀ »EB ÁIÄEÄB «ZÁYÓ®AIÄUMÀ e «ZÁYÖUMÀ ÁME®..KEVÀ , EPÄIÄÖUMÀ °AAPÄIÄEÄB W½AIAÄÄÄZÄ.
 2. DAIÄY «ZÁYÓ®AIÄUMÀ ZÁR Áw, °AdgÁw °AvÄU ±EPÄT PÀ ¥UN F °AEGÄ ¥J °AÝPUKJEÄB DzÄgl ÁVI ÄPÆEAqÄ «ZÁYÓ®AIÄUMÀ EA «ZÁYÖUMÀ ±EPÄT PÀ ¹WAIÄEÄB CZAIAÄÄÄÄÄQÄÄÄZÄ.
 3. ÁäFPA AV °AUKE DyÖPÀ AV »AZ½ZÀ «ZÁYÓ®AIÄUMÀ e °ÄPIMÀ ±EPÄT PÀ ¥UN °AUKE CZEPE ¥EGPÀ CXPÀ ¥MPÆ®°AVGÄÄÄCA±ÜNEÄB PÄj VÄ , PÄAD±ÄÄIAÄÄÄnER e PEÜPEArgÄÄÄCZAIAÄEUMÀ «Ä±DAIÄEÄB PEÜPEÄÄÄÄÄZÄ.

F Czmaiežia a Mruaj Jazgę «Zaayō x̄aiāumāp e āpmā a māzāj aiārā Całppāzā
«Zaayō x̄aiāumā māvēa oāukē oēgmēa j̄-āe suaiā, ayēnepūmā x̄m̄-s̄iāpē p̄egmūmēab
«aāādōvppāzā z̄m̄-āzāc̄iī, x̄k̄az̄pē ḡaē, is̄oāzāzā pāaiāop̄pāumā suē mazā x̄o -
ep̄aiāeab vāiāi, p̄a c̄eāāuā av̄p̄iaā wāiāeab aud̄ aāzā.

a ñazkäpa a ñaw:

¥₂ ÁÁ Czaiáepé ¥kegpp Áúá Ávpa uaxumá, Péruumá, Áaiéafvá a jicuimá,
Á+réazéé Áréumá, Cemwé Áréumá, Pád pí Áit e Ásumácaq ca+umá, Áyeke®
Á»viúmá Á+réazéé xepi zváia+uméab C¹ Czaiáepé s1/4 píevá Áúá Áz.

«ZÁÅÝÐ¤®AÍÄUÑÄP EÀ ÆP Ä ÆUÑÄ- ÄP Á®ÄUÑÄ:

J. i. 1. J. i. n. ° Á. Ő. I. «ZÁYÓUKA MAZÄ ° KEWÉA HI PÉ PÄA® DgÄVÄ gIE¥Á-ÄUMÉÄB
¤ ÁqÄwgbä a a ÁEB, ÁQe E®IZA, PÄOGUKA DVÄPÄ KEÄPIEKA MÄRPÄEVAÄ CUMKZE ° MUÄRPAZÄ
Sgää F «ZÁYÓUKA VÄZÉ-VÄ-AUMÄ SÖÄVÄPA ©. | J-Í PÄI ÄASUMUÉ Áj ZÄGÄ. ZÄGÄVÄPAZBÉ
F «ZÁYÓUKUÉ ° Á. Ő. I. UMAPE ©. | J-Í FA 1WAVÄPÄ, CAZLÉ SÖMELGÄSIVÄVÄ PÄVÄ
1WAVÄPÄ QÄVÄZÄ FA PÄTAIÄÄB PRÄÄVÄZÉ EÄJUE ¤ ÁqÄwgbä DgÄVÄ gIE¥Á-ÄUMÄPÉ ° KEVÄO
° KEVÄJÄVÄ PÄVÄPÄ D° ÁAA ZKEÄAIS®ZÄ? F PÄVÄE D° ÁAA WÄZÄ SZÄPÄA F «ZÁYÓUKA

◦ ÁUÉ VÁÉÉ DgÉÁUP ÁVÀ ¥EÜMÁV gYE¥ÁUÉAS®gÀ? ◦ ÁUÉ VÁÉÉ E^agÀ S° µk ° ÁgmP LEÄB PÀS®gÀ?

¤^a ÆUÉ UÆVÍP PÁGÁUÍLZP gíðA SÍCUKÚE CEPÇAZPÉ 49 gíðEYÁ—Ä 50 ¥, ÁÍAUÍEÄB
PÁOGÀ RZÄÖ ^aÍAQWÍZE CAZgÉ «ZÁYÓUÍAVÀ SÍCUKÀ H MÍEAYÍZAgPÉ °ÉIÉA DZMÉ
¤^AQFTÁVZÉ EZDÍAVÀ CÁÍEÍKAÍA PKEA aÍAÍ aÍVÆIA C®E

«± Á Dgřéáuá, a, naáá o Áváá Ává Mšá Dgřéáuá Ává a dí Cépčazře 2400 Q-keá Pářj
D° Ágřieab, á, à Ápáumžé Dzjé Erřá, Páogumá, Áqawgá, Epaö Přaá, Oázře Erřá
«Záydukue 2400 Q-keá Pářj D° Ága zlegámažia? RArví E®e Erá dumeté Ágřia
Cyeprmeáza, Sipřaá, Cwóžan, Apmeab, Ořeacze, věržaža, Apřuzé Yéprá D° Ágá
Přeqažgré Ágřia, Eyářeá, naáá, keánaá, Áiáumávřa Sqá gámužvavře »Azé ©čízé
Ářicazře Yéprá D° Ágá zlegážé, naáá, Apma, o Áváé, kliqzáuávře E a, gřeáne
Javřio, naáá, naáá?

ÁgMÁ Á«ZÁFEZÁ 47EÁ «CIAÍMÁ ¥IV ÁgMÁAÍA «ZLÉ YÉPÍPA Dº ÁgPÍEÁR GPÍA
DgÍEÁUÁ E® PÍEÁB MZM¹PÍEQÁAÁZÁ PÁogÍZÁ PVLDAÍPÁZÁ OÍVÁVÍZÉ EPÁA FagÍVÉA
PÁogÍMÁ Á«ZÁFEZÁ F PÁFEKEEÉAB ¥AAÍATPÍPÁV eAj aÍráAIÍA? ¥IV ÁgMÁAÍA YÉLÉ
YÉPÍPA Dº ÁgA zÍEGÁIÍA ÁvPÁ GPÍA DgÍEÁUÁ Aáé zÍEGÁIÍA ÁvA aÍÍAÍAÉAB aÍMÖT
aÍráAIÍA? F «ZÁyÓUÍLÉ AIIÁAÁZÁ aÍzDAAÍA E® IÚMÁ ®ík®e dEJASLÉ CÉAUÍT aÁV
ZPÍPÁZÁ ±EZÁ®AÍMÚ®e EAvPÁ aÁvÁa gÍt ZÍ EAZÁ AáAgA 4 ®PPN OÍZM «ZÁyÓUÍM
SzáPÁWÍZÁlÍé

EEĀB PĒOĽAĀ «ZĀGPE SGĀLZĀZIĘ MAZĀ PĒOĽAĀ» ē ESGĀ «ZĀYDUMĀ GŁZAPĽEAQJĘ CĄGĀ CZMIAĽEPĒ CZĀ JEPJ AĀVĀGJAT AĀVGĀVZĘ DZJĘ AILĀLAZĀ PĀOJ OĀ ĀTUMĀ ē EA VĀPĀ AĀVĀGJAT «® ē MAZĀ PĒOĽAĀ» ē 8-10 dEĀ «ZĀYDUMĀ AĀJ, AĀWZĀGJĘ EAGĀ ZĀZPĀV NZPĀ AĀZPĀZUĀO eAŪKzAĀ? J. i. i., J. i. n., PĀAZĀAIIUMĀ ē ČEĽCAZĀ ČEPĒ NZAĀPJA, AĀSÍ ZĀYDUMĀWZĘ DZJĘ, PĀOGLI CPHĀ ¥B AĀTZPĀ ē OĀ ĀTUMĀEĀB AĀMOT AĀQJĀW® PĀOGLUKE CAVPĀ EZĀDUMĀ® ē PĀOGLUKA SĀ, N «±KZĀP® AĀMUEĀB AĀU, PĀ EAZĀ SōMĀ GvĀPĀPĀVĀ ē EAZĀ ±A.5OPJĘ OĀZĀN ē AĀTUMĀEĀB AĀVĀ PĀ QJUKE® PĀ QJUKEZGJĘ PĀA¥EAQJUM® ē PRAA SĀ, N PĀ QJUKEEĀB AĀRULĘ ¥QJĘZÄ «ZĀYDUMĀEĀB C ē VĀAS- AĀVZĘ F SĀ, N PĀ QJUKE ¥A, N PĀ PĒAMĀA VLGĀ gE¥A-AĀMUEĀB AĀRUE gE¥EZR ē AĀQJĀUWZĘ EAZĀ JAVPĀC EAAIAA PĀP.»

○ Á, ÞIUMÁZJÉ SJ Á H I ZÀ PAAZUMAZA CXDÁ? C Ö «ZÁYÓAÍA ±PÅT PÅ ZÉ» PÅ
ÁA, ÍWPÅ ZÀ ÁAHPUKA VAPÅT UUÉ ¥KEGPP ÁZA ÁVÅA BÅT EGA ÁPPÅ A? EAZÄ JUÅO ○ Á, ÞIUMÅP È
UXAX®AIÅMÅP ÅZIEÁ®AIÅMÅP PÅYÅEÅ gí ÅVÅU EAVÅU PÅ PÅ PAAZUMÅP
OÅQÅ, A HAVÅUÅP EZPÅ PÅQUMÅ GVI IS®PÅ?

GYÀÀÁgÀ: Mmáþé F J®zj Azà w½zásgá Ázæfazjé J, i.1., J, i.n., «zÁyð Aíáááldéjá
» Á «zÁfélzé Ázà o pñuñazá a Avigáuáwízalé þezejzé » zí préqpréqzä. D1º CCPágá
préqpréqzä. Yázæa Pá®çazpæ F a pá ðaíæab YáyÁc¹zà a æéa Ácúmá «lqí Kpáne
» gñá pñj¹ préqp a æéa Ácúmá, þezejzé a préqp váté pízà a æéa Ácúmá J, i.1., J, i.n.
«zÁyðúmá » vpáaíma a páeñéñuméab páaííáldéjá?

Ágma J.i.1., J.i.n. Páazáiauméab Is Ápj Áa Szpá Epáa Páazé gáda
Páogumá Inclusive Growth a Áqaváa Áz J Áe Pjot Ávavíta Ezalé C a lgá gke, Áwáa
Páaiáumá, Páekéfumá J.i.1., J.i.n. Páazáiauméab Is Ápjut Uej, Áa Szpá a Ávája
zásd®gémá Udwpjémá a Áqawé ±éatvibéab Gzálgá a Áqazé Ágma Gzálgá C, Áz
Eacfa J Áe Páogumá Ezéab Cj a iaa Cx a Áaióváézé

Dzāgūxūkā :

1. qĀ. ḫĀ ÁoĀS CA ḫqbi Cāgā PĀUe SgP Uñā aĀvā ÁpñetUñā, Áyā -1, YpA±Pgā: Pēqā aĀvā Á, ñā E-ÁSÉ aĀvā Pāyā Ápñá Ágiv YpA±Pgā Pēqā Pēa ef1.gā ÁUñegā.
 2. Dgi.©.1AUi Cāgā "Scheduled Caste Welfare Myth Or Reality"
 3. r.dUEÁxgāi Cāgā "PÉAÓI Píz̄e 2Píz̄a Cāt̄éAPÍX (YpA±Pgā Ágiv Á, ñā YpA±Pgā EA.37/8.F.4 °± ÁC¥Amiða Ami 4Eä Cqjñi Á-i AUi gkEaqi ÁUñegā)
 4. DCE (Department of collegiate Education) in Karnataka website.
 5. Health Psychology - Margaret Konzshooks - Jones and Bartlett Publications
 6. Dalit Rights/Human Rights (2011): DebuChatterjee
 7. Guru Gopal "Understanding Violence Against Dalits In Marthwada" EPW. Feb. 1994. Vol.29, No9
 8. Parvathamma C., Scheduled Castes And Tribes : A Socio-Economic Survey, New Delhi. 1984.
 9. National Commission For Scheduled Cast And Scheduled Tribes, Annual Reports, 1979-80, 1993-94.